

Розроблено низку рекомендації щодо впровадження європейського та північноамериканського досвіду управління шкільною освітою в Україні (стратегічний, практичний, педагогічний, дослідницький рівні).

Зроблено висновок, що управління шкільною освітою України тісно пов'язані з розвитком демократичного суспільства, яке знаходиться на етапі активної трансформації. Реформування шкільної освіти та оновлене законодавство, впровадження закордонного досвіду сприятимуть створенню нових умов функціонування освітньої ланки та суспільної взаємодії, що спонукатиме зміну культур та виховання нових сил для розвитку демократичного суспільства і освіти.

Законодавча підтримка при вивченні рідної та іноземної мов в ЄС

*Н. В. Нікольська,
кандидат педагогічних наук, доцент
старший науковий співробітник
відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України*

Проаналізовано стратегічні документи ЄС щодо навчання іноземних мов у загальній середній освіті «European Education Area» де передбачується, що до 2025 року на додаток до рідної мови, використання двох інших мов стане нормою в ЄС. Європейський Союз також сприяє використанню Загальноєвропейської довідкової системи Ради Європи для мов: вивчення, викладання, оцінювання «Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR)». Цей інструмент був розроблений для забезпечення прозорості, послідовної та всеохоплюючої основи для розробки мовних програм та керівних принципів навчальних програм, оформлення навчальних матеріалів та оцінки знань іноземної мови.

Констатовано, Комісія пропонує нові ініціативи, більше інвестицій і тіснішу співпрацю держав-членів, щоб допомогти всім європейцям будь-якого віку отримати вигоду від багатих освітніх і професійних пропозицій ЄС. Комісія також прийняла новий План дій у сфері цифрової освіти, в якому враховуються уроки, отримані з кризи, пов'язаної з пандемією коронавірусу, і розробляється план високоефективної екосистеми цифрової освіти з розширеними цифровими компетенціями для цифрової трансформації. Це показує, як разом держави-члени можуть сформувані Європейський освітній простір, заснований на свободі для учнів і вчителів навчатися та працювати на всьому континенті, а також для навчальних закладів вільно об'єднуватися один з одним у Європі та за її межами.

CEFR розширює сферу мовної освіти, відображаючи академічні та суспільні зміни після публікації CEFR у 2001 році. Він представляє ключові аспекти CEFR для викладання та навчання в зручній для користувача формі та містить повний набір розширених дескрипторів CEFR, які замінюють набір 2001 року. Тепер вони включають дескриптори посередництва, онлайн-взаємодії, багатомовної/багатокультурної компетенції та компетенції жестової мови. Все більшої популярності сьогодні набуває вивчення іноземних мов. Досвід європейських країн у цій галузі освіти досить багатий. Особливий інтерес ЄС та північно американському

освітньому просторі – багатонаціональні та багатомовні країни, де накопичено чималий досвід вирішення проблем формування багатомовності й одночасного збереження національної ідентичності своїх громадян.

Зроблено висновок, що питання теорії та практики навчання іноземних мов у загальній середній освіті, зокрема в середній школі, на сьогодні залишаються недостатньо вивченими. Розробка і широке впровадження вивчення іноземних мов у загальній середній освіті й збереження мовного різноманіття України з метою формування багатомовності школярів є нагальною проблемою часу. Такий підхід надасть їм можливість бути конкурентоспроможними на європейському ринку праці та соціально адаптованими в сучасному суспільстві.

Цифрова трансформація шкільної освіти України: стан та виклики

*О. М. Шпарик,
кандидат педагогічних наук,
старший дослідник,
старший науковий співробітник
відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України*

Проаналізовано українські стратегічні освітні документи, які регламентують цифрову трансформацію загальної середньої освіти, зокрема Проект Концепції цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року, яка представляє комплексне стратегічне бачення цифрової трансформації освіти і науки, відповідає засадам реалізації органами виконавчої влади принципів державної політики цифрового розвитку.

Визначено, що основними пріоритетами України у сфері цифровізації освіти є 1) ефективне використання цифрових технологій в освітньому процесі; 2) оптимізація процесів управління, регулювання та моніторингу.

З'ясовано, що Україна досягла певного прогресу в розвитку необхідної технологічної інфраструктури для цифрової освіти; український уряд сприяє використанню платформ електронного навчання, які сприяють онлайн-навчанням та підтримують ініціативи з дистанційної освіти; докладаються зусилля для забезпечення можливостей підвищення цифрової грамотності вчителів та інтегрування цифрових технологій у свою викладацьку практику; Україна інвестує в розвиток цифрового освітнього контенту та ресурсів, створюються цифрові підручники, інтерактивні матеріали та мультимедійні ресурси для підтримки навчальних програм та залучення учнів до інтерактивного навчання тощо. Попри чималі здобутки у цій сфері, *констатовано*, що залишаються проблеми, які потребують розв'язання, зокрема: низький рівень цифрових компетентностей учасників освітнього процесу; застарілий зміст освіти з навчальних предметів інформатичної галузі; відсутність сучасної техніки і технологій та достатнього покриття мережі Інтернет в закладах освіти; відсутність якісного цифрового освітнього контенту для здобуття освіти; бюрократизованість процесів внутрішнього документообігу закладів освіти тощо.